

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

**Έκθεση αξιολόγησης της Χημικής Κατάστασης
των Υπόγειων Υδάτων της Κύπρου για την πενταετία
2014-2018**

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	1
Πρόλογος.....	3
Σύνοψη	5
1. Εισαγωγή.....	7
2. Αξιολόγηση της Χημικής Κατάστασης των Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος.....	11
CY-1 Κοκκινοχώρια.....	12
CY-2 Αραδίππου	13
CY-3A Κοίτης Τρέμινθου.....	13
CY-3B Κίτι – Περβόλια	13
CY-4 Σοφτάδες – Βασιλικό.....	14
CY-5 Μαρώνι.....	15
CY-6 Μάρι – Καλό Χωριό	16
CY-7 Γερμασόγεια	16
CY-8 Λεμεσός.....	16
CY-9 Ακρωτήρι.....	18
CY-10 Παραμάλι – Αυδήμου.....	19
CY-11A Πάφος	19
CY-11B Κοίτης Έξουσας.....	20
CY-12 Λετύμβου – Γιόλου.....	21
CY-13 Πέγεια.....	21
CY-14 Ανδρολίκου.....	22
CY-15A. Χρυσοχού – Γιαλιά.....	22
CY-15B. Κοίτης Χρυσοχούς.....	23
CY-16. Πύργος.....	23
CY-17. Μεσαορία	24
CY-18. Λεύκαρα – Πάχνα.....	25
CY-19. Τρόδος	27
Βιβλιογραφία.....	29
Παράρτημα Ι.....	31
Παράρτημα ΙΙ	33
Παράρτημα ΙΙΙ.....	41

Πρόλογος

Η παρούσα έκθεση ετοιμάστηκε στα πλαίσια προετοιμασίας του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής της Κύπρου και αφορά την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης 21 εκ των 22 Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος (ΣΥΥ) της Κύπρου, για την πενταετία 2014-2018, με βάση τις πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, 2000/60/ΕΚ⁴ (ΟΠΥ), της θυγατρικής της ΟΠΥ Οδηγίας για τα Υπόγεια Ύδατα, 2006/118/ΕΚ⁶ (ΟΥΥ) και των αντίστοιχων εναρμονιστικών Κυπριακών νόμων. Σκοπός των δύο αυτών οδηγιών και των αντίστοιχων εναρμονιστικών νόμων, όσον αφορά τα υπόγεια ύδατα, είναι η προστασία, η αποκατάσταση και η πρόληψη της υποβάθμισης της χημικής και ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ. Σημειώνεται ότι το εικοστό δεύτερο ΣΥΥ, CY-20 Πενταδάκτυλος, το οποίο βρίσκεται εντός εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας στα οποία η Κυβέρνηση δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, δεν αξιολογείται στην παρούσα έκθεση λόγω έλλειψης πληροφοριών.

Ο όρος «υπόγεια ύδατα» αναφέρεται στο σύνολο των υδάτων που βρίσκονται κάτω από την επιφάνεια του εδάφους, στη ζώνη κορεσμού, και σε άμεση επαφή με το έδαφος ή το υπέδαφος⁴. Η ρύπανση των υπόγειων υδάτων οφείλεται κυρίως σε γεωργικές, βιομηχανικές και αστικές δραστηριότητες και σε υφαλμύριση λόγω θαλάσσιας διείσδυσης που προκαλείται από υπεράντληση σε παράκτιες περιοχές.

Η καλή χημική κατάσταση των υπόγειων υδάτων καθορίζεται από την ΟΥΥ⁶ με περιβαλλοντικά ποιοτικά πρότυπα και Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (ΑΑΤ) των χημικών ρύπων και των δεικτών τους (Παράρτημα Ι) βάσει των οποίων αξιολογείται η χημική κατάσταση των υπόγειων υδάτων και εντοπίζεται ύπαρξη ή μη οποιασδήποτε ανοδικής ή καθοδικής τάσης στη συγκέντρωση των χημικών ρύπων και των δεικτών τους.

Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων σε συνεχή και διαχρονική βάση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία τους, την πρόληψη υποβάθμισης της χημικής τους κατάστασης και την αποκατάσταση τους.

Σύνοψη

Η παρούσα έκθεση αφορά την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης 21 εκ των 22 Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος (ΣΥΥ) της Κύπρου για την πενταετία 2014-2018 με βάση τα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της ποιοτικής κατάστασης των ΣΥΥ κατά την ίδια περίοδο στα πλαίσια εφαρμογής των προνοιών της Ευρωπαϊκής Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα, 2000/60/ΕΚ4 (ΟΠΥ), της θυγατρικής της ΟΠΥ Οδηγίας για τα Υπόγεια Ύδατα, 2006/118/ΕΚ6 (ΟΥΥ) και των αντίστοιχων εναρμονιστικών Κυπριακών νόμων. Σημειώνεται ότι τα προγράμματα παρακολούθησης περιλαμβάνουν δειγματοληψία και ανάλυση νερού από όλους τους σταθμούς 2 φορές τον χρόνο. Η πρώτη δειγματοληψία κάθε έτους διεξάγεται στο τέλος της χειμερινής/βροχερής περιόδου, δηλαδή την Άνοιξη και η δεύτερη στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου, δηλαδή το Φθινόπωρο.

Για την πενταετία 2014-2018 αξιολογήθηκαν τα 21 από τα 22 ΣΥΥ της Κύπρου. Δεν έτυχε αξιολόγησης το ΣΥΥ CY-20 Πενταδάκτυλος το οποίο βρίσκεται εξολοκλήρου εκτός περιοχής αποτελεσματικού ελέγχου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Από τα 21 ΣΥΥ που αξιολογήθηκαν τα 6 βρίσκονται σε κακή χημική κατάσταση που οφείλεται κυρίως στη νιτρορύπανση ή/και στην υπερβολική άντληση.

Από τα 7 ΣΥΥ τα οποία παρουσίαζαν κακή χημική κατάσταση κατά την εξαετία 2008-13, 2 ΣΥΥ βελτίωσαν την χημική κατάσταση τους κατά την πενταετία 2014-18. Συγκεκριμένα η χημική κατάσταση των ΣΥΥ CY_12 Λετύμβου – Γιόλου και CY_15Α Χρυσοχού – Γυαλιά βελτιώθηκε από κακή σε καλή. Ωστόσο η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY_18 Λεύκαρα – Πάχνα υποβαθμίστηκε από καλή, κατά την εξαετία 2008-13, σε κακή, κατά την πενταετία 2014-18. Αυτό οφείλεται κυρίως στην έντονη άντληση λόγω παρατεταμένης ξηρασίας κατά την πενταετία 2014-18 καθώς και στην υπέρβαση των Ανώτερων Αποδεκτών Τιμών (ΑΑΤ) του αρσενικού και του αμμωνίου των οποίων η πηγή θα πρέπει να εντοπιστεί και να ληφθούν μέτρα μετριασμού της ρύπανσης.

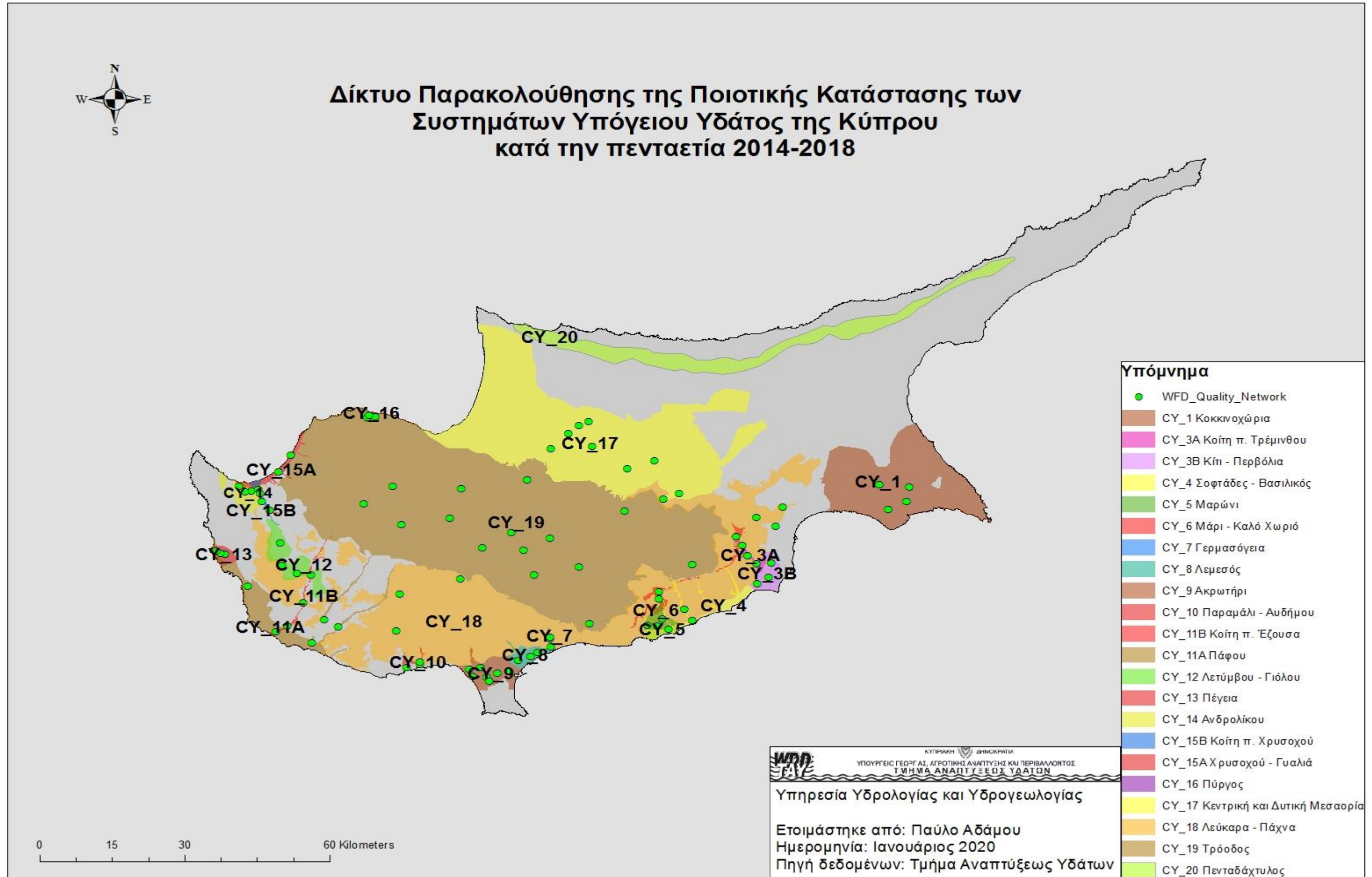
Αναφέρεται ότι για πληρέστερη κάλυψη όλων των ΣΥΥ της Κύπρου κατά την πενταετία 2014-18 προστέθηκαν 7 νέοι σταθμοί παρακολούθησης χημικής κατάστασης υπόγειου ύδατος. Επίσης 4 σταθμοί παρακολούθησης της χημικής κατάστασης του υπόγειου ύδατος αντικαταστάθηκαν με πιο αξιόπιστους σταθμούς, γιατί παρουσίαζαν τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν. Σημειώνεται ωστόσο ότι για την πληρέστερη κάλυψη όλων των ΣΥΥ της Κύπρου είναι αναγκαίο να προστεθούν ακόμα 6 σταθμοί παρακολούθησης.

1. Εισαγωγή

Το 2013, το ΤΑΥ, στα πλαίσια εφαρμογής του Άρθρου 5 της ΟΠΥ, προχώρησε στην αναθεώρηση¹ των Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος (ΣΥΥ) της Κύπρου με την οποία ο αριθμός των ΣΥΥ αυξήθηκε από 20 σε 22 (Χάρτης 1). Τα δίκτυα παρακολούθησης της χημικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων αποτελούνται συνολικά από 92 σταθμούς παρακολούθησης (89 γεωτρήσεις και 3 πηγές, Παράρτημα ΙΙΙ) οι οποίοι καλύπτουν τα 21 ΣΥΥ που βρίσκονται υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι δειγματοληψίες νερού πραγματοποιούνται ανά εξάμηνο σε όλους τους σταθμούς των δικτύων παρακολούθησης. Η πρώτη δειγματοληψία κάθε έτους διεξάγεται την Άνοιξη δηλαδή στο τέλος της χειμερινής/βροχερής περιόδου και η δεύτερη το Φθινόπωρο δηλαδή στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου. Για το έτος 2014 η δειγματοληψία από 38 σταθμούς πραγματοποιήθηκε από το ΤΑΥ, ενώ η δειγματοληψία από τους υπόλοιπους 54 πραγματοποιήθηκε από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ) εκ μέρους του ΤΑΥ. Δεδομένου ότι, τόσο οι σταθμοί παρακολούθησης όσο και οι περίοδοι δειγματοληψίας των προγραμμάτων παρακολούθησης για την ΟΠΥ, συμπίπτουν με το πρόγραμμα δειγματοληψίας του ΤΓΕ για τη Νιτρορύπανση, και μετά από αίτημα του ΤΑΥ προς το ΤΓΕ, για λόγους εξοικονόμησης πόρων όλες οι μετέπειτα δειγματοληψίες, από όλους τους σταθμούς των ετών 2015 μέχρι 2018, διεξήχθησαν από το ΤΓΕ εκ μέρους του ΤΑΥ.

Οι χημικές αναλύσεις των δειγμάτων των προγραμμάτων παρακολούθησης, για προσδιορισμό των ρύπων και των δεικτών τους (Παράρτημα Ι), διεξήχθησαν από το Γενικό Χημείο του Κράτους (μέταλλα, VOCs, φυτοφάρμακα) και από το χημείο του ΤΓΕ (ιόντα). Επισημαίνεται ότι οι αλλαγές που γίνονται κατά καιρούς είτε στη μέθοδο ανάλυσης είτε στα χημικά εργαστήρια που διεξάγουν τις αναλύσεις, αυξάνουν την αβεβαιότητα στον προσδιορισμό των τάσεων γεγονός που δυσχεραίνει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τάση του κάθε ρύπου ή του δείκτη του. Το 2015, με βάση την Οδηγία 2014/80/ΕΕ (20-06-2014) που τροποποιεί το Παράρτημα ΙΙ της ΟΥΥ⁶, τα νιτρώδη και τα φωσφορικά ιόντα προστέθηκαν στα ελεγχόμενα ιόντα. Ωστόσο, παρόλο που τα νιτρώδη και τα φωσφορικά ιόντα έχουν ήδη ενταχθεί στα προγράμματα παρακολούθησης και τα δείγματα νερού αναλύονται για αυτά, η παρούσα αξιολόγηση της ποιοτικής κατάστασης των ΣΥΥ δεν έχει συμπεριλάβει τα αποτελέσματα των σχετικών αναλύσεων γιατί οι ανώτερες αποδεκτές τιμές (ΑΑΤ) για τα δύο αυτά επιπρόσθετα ιόντα δεν έχουν ακόμη καθοριστεί. Εισήγηση μας είναι όπως άμεσα καθοριστούν ΑΑΤ για τα εν λόγω ιόντα ώστε η Κύπρος να μην κατηγορηθεί για μη συμμόρφωση με τις διατάξεις της Κοινοτικής νομοθεσίας. Σημειώνεται ότι μία από τις εισηγήσεις του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ⁵ είναι όπως το χρώμιο και το νικέλιο επίσης προστεθούν στους ελεγχόμενους ρύπους. Τα μέταλλα αυτά αναλύονται στα δείγματα νερού μαζί με τα άλλα μέταλλα από τα αρχικά στάδια του προγράμματος. Εισήγηση μας είναι όπως καθοριστούν ΑΑΤ και για αυτά τα μέταλλα.

Η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης γίνεται ξεχωριστά για κάθε ένα από τα ΣΥΥ και τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στα κεφάλαια που ακολουθούν. Αναπόφευκτα μερικές φορές παρουσιάζονται προβλήματα κατά τη δειγματοληψία. Εντός της πενταετίας 2014-2018 λήφθηκαν μόνο 798 από τα 920 προγραμματισμένα (2 ανά έτος από κάθε σταθμό) δείγματα. Έγιναν προσπάθειες από το ΤΑΥ καθορισμού διαδικασιών και οργάνωσης άμεσης ενημέρωσης του ΤΑΥ για τις περιπτώσεις και τους λόγους για τους οποίους δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν δείγματα ώστε να λαμβάνει έγκαιρα διορθωτικά μέτρα ή/και να προχωρεί με τον προγραμματισμό επαναληπτικών δειγματοληψιών εντός της περιόδου δειγματοληψίας. Τα προβλήματα που δεν έγινε κατορθωτό να επιλυθούν μέχρι το 2018 θα επιλυθούν τα επόμενα έτη. Εννοείται ότι καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε όλα τα προβλήματα που εμποδίζουν ή δυσκολεύουν τις δειγματοληψίες να επιλύονται το συντομότερο δυνατό.

Χάρτης 1: Συστήματα Υπόγειου Υδάτος και Σταθμοί του προγράμματος παρακολούθησης της χημικής κατάστασης κατά τα έτη 2014-18

2. Αξιολόγηση της Χημικής Κατάστασης των Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος

Η χημική κατάσταση του υπόγειου ύδατος σε ένα σταθμό παρακολούθησης όσον αφορά κάποιο ρύπο εκφράζεται με τη μέση τιμή της συγκέντρωσης του ρύπου ή του δείκτη του σε αυτό κατά την περίοδο παρακολούθησης. Η γενική χημική κατάσταση του υπόγειου ύδατος σε ένα ΣΥΥ καθορίζεται με βάση την αρχή «one out all out». Δηλαδή εάν έστω και σε ένα σταθμό παρακολούθησης ενός ΣΥΥ παρουσιαστεί υπέρβαση της ΑΑΤ έστω και ενός ρύπου ή δείκτη του, τότε η γενική χημική κατάσταση του ΣΥΥ θεωρείται κακή. Η γενική χημική κατάσταση του κάθε ΣΥΥ για την πενταετία 2014-18 σε σύγκριση με την εξαετία 2008-13 παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Χημική κατάσταση των συστημάτων υπόγειου ύδατος για τις περιόδους 2008-13 & 2014-18.

Συστήματα υπόγειου ύδατος (ΣΥΥ)	Χημική Κατάσταση 2008-13	Χημική Κατάσταση 2014-18	Υπερβάσεις ΑΑΤ (Τοπικές Υπερβάσεις)
CY_1 Κοκκινοχώρια	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	Cl ⁻ ,NO ₃ ⁻ ,NH ₄ ⁺ ,EC, SO ₄ ⁼
CY_3A Κοίτης Τρέμινθου**	ΚΑΛΗ*	ΚΑΛΗ	(Cl ⁻)
CY_3B Κίτι – Περβόλια**	ΚΑΚΗ*	ΚΑΚΗ	Cl ⁻ ,NO ₃ ⁻ ,EC
CY_4 Σοφτάδες – Βασιλικός	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	Cl ⁻ ,NO ₃ ⁻ ,EC,SO ₄ ⁼
CY_5 Μαρώνι	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_6 Μάρι – Καλό Χωριό	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	(Cl ⁻)
CY_7 Γερμασόγεια	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_8 Λεμεσός	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	NO ₃ ⁻ (SO ₄ ⁼)
CY_9 Ακρωτήρι	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	Cl ⁻ ,NO ₃ ⁻ ,EC,SO ₄ ⁼
CY_10 Παραμάλι – Αυδήμου	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_11A Πάφος**	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	(NO ₃ ⁻)
CY_11B Κοίτης Έζουσας**	ΚΑΛΗ*	ΚΑΛΗ	
CY_12 Λετύμβου – Γιόλου	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	(NO ₃ ⁻)
CY_13 Πέγεια	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_14 Ανδρολίκου	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	(Cl ⁻)
CY_15A Χρυσοχού – Γυαλιά**	ΚΑΚΗ*	ΚΑΛΗ	
CY_15B Κοίτης Χρυσοχούς**	ΚΑΛΗ*	ΚΑΛΗ	(NH ₄ ⁺)
CY_16 Πύργος	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_17 Κεντρική & Δυτική Μεσαορία	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	(Cl ⁻ ,NH ₄ ⁺ ,SO ₄ ⁼)
CY_18 Λεύκαρη – Πάχνα	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	Cl ⁻ ,EC,NH ₄ ⁺ ,As
CY_19 Τρόδος	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	
CY_20 Πενταδάκτυλος	-	-	-

*Ο χαρακτηρισμός προέκυψε με βάση λιγότερους των τριών σταθμών παρακολούθησης.

**Νέα ΣΥΥ που προέκυψαν κατά την αναθεώρηση¹ των ΣΥΥ της Κύπρου το 2014.

Σημειώνεται ότι κατά την πενταετία 2014-18 τα ΣΥΥ της Κύπρου που παρουσιάζουν **κακή** χημική κατάσταση έχουν μειωθεί σε σχέση με την εξαετία 2008-13¹ από 7 σε 6. Όπως παρατηρείται στον Πίνακα 1, πέραν του ενός στα τρία ΣΥΥ βρίσκεται σε κακή χημική κατάσταση που οφείλεται κυρίως σε νιτρορύπανση ή/και σε υπερβολική άντληση. Ακολουθεί αξιολόγηση της χημικής κατάστασης του κάθε ενός από τα 21 ΣΥΥ ξεχωριστά:

CY-1 Κοκκινοχώρια

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-1 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **κακή** με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω θαλάσσιας διείσδυσης (σε 1 σταθμό), τα αμμωνιακά ιόντα λόγω της παράνομης απόρριψης κτηνοτροφικών λυμάτων (σε 1 σταθμό) και τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και της αύξησης των οικιακών λυμάτων (σε 2 σταθμούς) να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ. Λόγω του ότι το νερό αυτού του συστήματος δεν χρησιμοποιείται για ανθρώπινη κατανάλωση οι ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων και των θεικών ιόντων καθορίστηκαν εξ αρχής σε ψηλότερα επίπεδα (Παράρτημα Ι) από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

2005/070 Λιοπέτρι (ανενεργή): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε από το ΤΓΕ στο δίκτυο παρακολούθησης το 2018 προς αντικατάσταση του σταθμού H3104-1479 Λιοπέτρι που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν είναι δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση δεν μπορεί να αξιολογηθεί αξιόπιστα για την πενταετία 2014-18 λόγω έλλειψης δεδομένων. Ωστόσο για το έτος 2018 παρουσιάζει υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων η οποία πρέπει να διερευνηθεί.

H3105-1071 Φρέναρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα αμμωνιακά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους και να έχουν **ανοδική τάση** (Παράρτημα ΙΙ). Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2016 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ του αρσενικού του οποίου η προέλευση δεν έχει καθοριστεί ακόμα και διερευνάται από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ).

H3110-0461 Αυγόρου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και αύξησης των οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν κατά πολύ την ΑΑΤ (Παράρτημα ΙΙ).

H4107-0338 Ξυλοφάγου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα (Παράρτημα ΙΙ) και την αγωγιμότητα, λόγω θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και αύξησης των οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ τους. Σημειώνεται

ότι στο δεύτερο δείγμα του έτους 2016 ανιχνεύτηκε ίχνος από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine.

CY-2 Αραδίππου

Αφαιρέθηκε από τα ΣΥΥ κατά την αναθεώρηση¹ αυτών το 2013-14.

CY-3A Κοίτης Τρέμινθου

Με την αναθεώρηση¹ των ΣΥΥ της Κύπρου το 2014 το ΣΥΥ CY-3 διαχωρίστηκε σε 2 Συστήματα Υπόγειου Ύδατος, το ΣΥΥ CY-3A και το ΣΥΥ CY-3B. Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-3A κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή** παρά την υπερβολική άντληση του συστήματος κυρίως για ύδρευση. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

H4126-0005 Κλαυδιά (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 υποβαθμίζεται σε κακή με τα χλωριούχα ιόντα, λόγω υπερβολικής άντλησης να υπερβαίνουν την ΑΑΤ και να παρουσιάζουν ελαφρώς **ανοδική τάση** (Παράρτημα ΙΙ). Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2017 και 2018 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και της αύξησης των οικιακών λυμάτων.

1966/018 Τερσεφάνου: Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-3A. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρά την μη λήψη δείγματος κατά τα έτη 2017 και 2018 λόγω απουσίας νερού στη γεώτρηση.

1957/076 Καλό Χωριό (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-3A. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-3B Κίτι – Περβόλια

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-3B κατά την πενταετία 2014-18 παραμένει **κακή** με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ. Το νερό αυτού του ΣΥΥ δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς γι' αυτό οι ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων

και των θεικών ιόντων όπως και στο ΣΥΥ CY-1 καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα (Παράρτημα Ι) από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

H4012-0623 Δρομολαξιά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-3B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα λόγω αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.

H4110-0331 Κίτι (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης να υπερβαίνουν κατά πολύ τις αντίστοιχες ΑΑΤ και να παρουσιάζουν **ανοδική τάση** (Παράρτημα ΙΙ). Επίσης τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ΑΑΤ.

H4113-0008 Σοφτάδες (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ (Παράρτημα ΙΙ). Επίσης τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ΑΑΤ.

CY-4 Σοφτάδες – Βασιλικό

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-4 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **κακή** με τα θεικά ιόντα, τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ (Παράρτημα Ι). Το νερό αυτού του ΣΥΥ δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς γι' αυτό οι ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων και των θεικών ιόντων όπως και στο ΣΥΥ CY-1 καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ. Ένας εκ των 3 σταθμών παρακολούθησης δεν είναι αντιπροσωπευτικός του ΣΥΥ CY-4 και πρέπει να αντικατασταθεί. Επιπρόσθετα, για πληρέστερη κάλυψη του εν λόγω ΣΥΥ, είναι απαραίτητο να προστεθεί ακόμα ένας σταθμός κατά προτίμηση εντός του υδροφορέα κοίτης του ποταμού Πούζη². Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε

στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού για ένταξη του στο δίκτυο παρακολούθησης του συστήματος.

Σταθμοί παρακολούθησης:

1974/023 Άγιος Θεόδωρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα θειικά ιόντα, την αγωγιμότητα και τα χλωριούχα, λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.

H4302-0200 Καλαβασός: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ΑΑΤ (Παράρτημα II). Τα επίπεδα υπέρβασης των ΑΑΤ που παρουσιάζονται στον εν λόγω σταθμό όσον αφορά τα θειικά ιόντα και την αγωγιμότητα, σχετίζονται με χαρακτηριστικά του υποκείμενου ΣΥΥ CY-5 υποδεικνύοντας ότι πιθανόν ο σταθμός να μην είναι αντιπροσωπευτικός του ΣΥΥ CY-4. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού προς αντικατάσταση του.

H4307-030 Άγιος Θεόδωρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2016 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων τα οποία παρουσιάζουν **ελαφρώς ανοδική τάση** (Παράρτημα II).

CY-5 Μαρόνι

Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Η ΑΑΤ των θεικών ιόντων (Παράρτημα I) καθορίστηκε εξ αρχής στα 3000 mg/l λόγω της γεωλογίας, (γυψούχοι σχηματισμοί) του ΣΥΥ. Για τον ίδιο λόγο η ΑΑΤ της αγωγιμότητα για αυτό το σύστημα καθορίστηκε στα 5000 μS/cm. Το νερό του ΣΥΥ CY-5 δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς.

Σταθμοί παρακολούθησης:

1972/048 Τόχνη (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή παρά την υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου κατά τα έτη 2016 και 2018. Τα αίτια της κατά καιρούς υπέρβασης της ΑΑΤ του αμμωνίου πρέπει να διερευνηθεί.

1999/018 Μαρόνι (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

2010/WDD02 Ψεματισμένος: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-6 Μάρι – Καλό Χωριό

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-6 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται **καλή** παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων (Παράρτημα Ι) λόγω υπερβολικής άντλησης τοπικά. Επειδή το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1969/011 Χοιροκοιτία (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή παρά την υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων κατά το έτος 2015 (Παράρτημα ΙΙ).

1983/080 Σκαρίνου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

2011/WDD07 Καλό Χωριό Λάρνακας: Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων από την υπερβολική τοπική άντληση της γύρω περιοχής. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2017 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ της ηλεκτρικής αγωγιμότητας (Παράρτημα ΙΙ).

CY-7 Γερμασόγεια

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-7 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Το ΣΥΥ CY-7 εμπλουτίζεται με νερό του υδατοφράκτη Γερμασόγειας και χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς. Για αυτόν τον λόγο οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1975/047 Γερμασόγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1981/099 Γερμασόγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1985/049 Γερμασόγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-8 Λεμεσός

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-8 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **κακή** με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους (Παράρτημα Ι). Παρά την

κάλυψη σχεδόν όλης της αστικής περιοχής από το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού η συγκέντρωση των νιτρικών στο ΣΥΥ CY-8 δεν δείχνει να υποχωρεί. Μετά από σχετική διερεύνηση του θέματος από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) το φαινόμενο της νιτρορύπανσης του ΣΥΥ CY-8 αποδίδεται στο ότι ακόμα υπάρχουν κάποια υποστατικά που δεν ενώθηκαν με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα και εξακολουθούν να χρησιμοποιούν απορροφητικούς λάκκους. Ωστόσο όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες έκθεσεις² του ΤΑΥ η σταθερά υψηλή συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων μπορεί να οφείλεται στην μεταφορά τους στο ΣΥΥ CY-8 από το Επιφανειακό Σύστημα Ύδατος CY_9-4-e_RIh_HM του ποταμού Γαρύλλη. Για να διερευνηθεί αυτή η πιθανότητα θα πρέπει να εγκατασταθεί ένας επιπρόσθετος σταθμός παρακολούθησης σε μικρή απόσταση κατάντη του υδατοφράκτη Πολεμιδιών. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου επιπρόσθετου σταθμού παρακολούθησης.

Το νερό αυτού του ΣΥΥ δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς γι' αυτό οι ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων των θεικών ιόντων και της αγωγιμότητας καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

1983/044 Λεμεσό (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων, τα αίτια της οποίας πρέπει να διερευνηθούν. Επιπλέον κατά το έτος 2015 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου η οποία, σύμφωνα με το ΤΠ, αποδίδεται στην ύπαρξη υποστατικών στην περιοχή που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν απορροφητικούς λάκκους. Η ύπαρξη ενεργών οικιστικών απορροφητικών λάκκων στην περιοχή δικαιολογεί και την υψηλή συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων.

1992/077 Λεμεσό (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ (Παράρτημα ΙΙ). Επίσης κατά το έτος 2016 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ του τετραχλωροαιθυλενίου. Μετά από σχετική διερεύνηση του θέματος από το ΤΠ, το ΤΠ αποδίδει την υπέρβαση των νιτρικών ιόντων στην λίπανση του χώρου πρασίνου όπου βρίσκεται ο σταθμός χωρίς να αποκλείονται και άλλες πηγές, ενώ για το τετραχλωροαιθυλένιο θα πρέπει να συνεχιστεί η διερεύνηση καθώς από την πρώτη διερεύνηση δεν είχαν εντοπιστεί πηγές ρύπανσης. Επειδή είναι πολύ ευκίνητο μέσα στον υδροφόρο εισήγησή μας είναι όπως γίνει η διερεύνηση σε μεγαλύτερη έκταση γύρω από τον σταθμό.

2011/WDD04 Λινόπετρα: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν την ΑΑΤ.

CY-9 Ακρωτήρι

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-9 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **κακή** με τα χλωριούχα ιόντα, τα θειικά ιόντα και την αγωγιμότητα, λόγω της εντατικής άντλησης στην ευρύτερη περιοχή και της συνεπακόλουθης εισροής θαλάσσιου νερού στον υδροφορέα, και τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ τους (Παράρτημα Ι). Σημειώνεται ότι σε 4 σταθμούς ανιχνεύτηκαν ίχνη του φυτοφάρμακου Simazine το οποίο δεν βρίσκεται στον κατάλογο των αδειοδοτημένων φυτοφαρμάκων και ως εκ τούτου η χρήση του είναι απαγορευμένη. Το νερό του ΣΥΥ CY-9 χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς και για αυτό τον λόγο οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1937/003 Ακρωτήρι (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν την ΑΑΤ. Επίσης κατά τα έτος 2014 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων. Σημειώνεται κατά το έτος 2016 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine.

1958/120 Τραχώνι (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν την ΑΑΤ. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2016 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine. Ο εν λόγω σταθμός κατά το έτος 2017 παρουσίασε προβλήματα οπότε πάρθηκε μόνο ένα δείγμα το 2017 και κανένα το 2018.

1959/175 Ασώματος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν την ΑΑΤ και να παρουσιάζουν **ανοδική τάση** (Παράρτημα ΙΙ). Επίσης κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων λόγω της γειτνίασης με την Αλυκή της Λεμεσού, της εντατικής άντλησης στην ευρύτερη περιοχή και της εισροής θαλάσσιου νερού στον υδροφορέα. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015, 2016 και 2017 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine.

1972/014 Κολόσσι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1983/185 Επισκοπή: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1996/022 Ακρωτήρι: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 είναι κακή με τα χλωριούχα ιόντα, τα θειικά ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω

θαλάσσιας διείσδυσης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2016 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine.

2011/WDD03 Ζακάκι: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, τα χλωριούχα ιόντα, τα θειικά ιόντα και την αγωγιμότητα, λόγω θαλάσσιας διείσδυσης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ (Παράρτημα II).

CY-10 Παραμάλι – Αυδήμου

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-10 την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα I)

Σταθμοί παρακολούθησης:

1969/001 Παραμάλι: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρά την μη λήψη δείγματος κατά το έτος 2016 λόγω τεχνικών προβλημάτων. Τα προβλήματα επιλύθηκαν με την αφαίρεση των αντλητικών μηχανημάτων και πλέον τα δείγματα νερού λαμβάνονται με χρήση φορητής αντλίας.

2003/9 Αυδήμου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Ωστόσο κατά το έτος 2017 παρατηρήθηκε υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών ιόντων (Παράρτημα II) λόγω της αυξημένης άντλησης στη γειτονική περιοχή.

H5221-0322 Παραμάλι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-11A Πάφος

Με την αναθεώρηση¹ των ΣΥΥ της Κύπρου το 2014 το ΣΥΥ CY-11 διαχωρίστηκε σε 2 Συστήματα Υπόγειου Ύδατος, το ΣΥΥ CY-11A και το ΣΥΥ CY-11B. Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-11A κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται **καλή** παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων τοπικά. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη έκθεση², για πληρέστερη κάλυψη του εν λόγω ΣΥΥ πρέπει να προστεθεί ακόμα ένας σταθμός στον παράκτιο υδροφορέα κοντά στην κοινότητα Γεροσκήπου. Το ΤΑΥ, λόγω έλλειψης προσωπικού, δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου, επιπρόσθετου σταθμού παρακολούθησης. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και

των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1976/026 Σουσκίου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1989/269 Φοίνικας (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

H6027-1560 Κισσόνεργα (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο παρακολούθησης το 2017 προς αντικατάσταση του σταθμού H6027-1558 Κισσόνεργα που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν. Κατά την διετία 2017-18 ο σταθμός παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στη γύρω περιοχή.

PB006A Κούκλια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-11B Κοίτης Έζουσας

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-11B κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Λόγω επηρεασμού από τη γεωλογία του γειτονικού ΣΥΥ CY-12 το νερό του ΣΥΥ CY-11B Κοίτης Έζουσας δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς και ως επακόλουθο οι ΑΑΤ των θειικών ιόντων και της αγωγιμότητας καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1974/056 Αχέλεια (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2015 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το φυτοφάρμακο Chlorothalonil.

1975/020 Αγία Βαρβάρα (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή με παρουσία σημαντικής συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων. Δυστυχώς η χημική κατάσταση του νερού ως προς τα φωσφορικά ιόντα δεν μπορεί να αξιολογηθεί λόγω του ότι η ΑΑΤ συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων δεν έχει ακόμα ορισθεί (Παράρτημα Ι). Επιβάλλεται όπως η ΑΑΤ συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων καθορισθεί το γρηγορότερο δυνατό.

1973/037 Επισκοπή (Πάφου) (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την αντιπροσωπευτικότερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-11B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-12 Λετύμβου – Γιόλου

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-12 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται **καλή** παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ (Πίνακας 15) των νιτρικών ιόντων από οικιακά λύματα στην περιοχή. Λόγω της γεωλογίας (γυψούχοι σχηματισμοί) του ΣΥΥ CY-12 το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς και ως επακόλουθο οι ΑΑΤ των θεικών ιόντων και της αγωγιμότητας εξαρχής καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ. (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

PB061 Χούλου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015, 2016, 2017 και 2018 λήφθηκαν μόνο τα δείγματα στο τέλος της Χειμερινής/βροχερής περιόδου. Τα δείγματα του Φθινοπώρου, δηλαδή στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου, δεν λήφθηκαν λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Εισήγηση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.

2013/008 Γιόλου : Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο παρακολούθησης το 2018 προς αντικατάσταση του σταθμού P1811 Γιόλου που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά το έτος 2018 παρουσιάζεται καλή.

2011/WDD05 Λετύμπου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν την ΑΑΤ. Επίσης παρατηρείται σημαντική συγκέντρωση νικελίου, του οποίου η προέλευση θα πρέπει να ερευνηθεί. Δυστυχώς η χημική κατάσταση του νερού ως προς το νικέλιο δεν μπορεί να αξιολογηθεί λόγω του ότι η ΑΑΤ συγκέντρωσης νικελίου δεν έχει ακόμα ορισθεί (Παράρτημα Ι). Επιβάλλεται όπως η ΑΑΤ συγκέντρωσης νικελίου καθοριστεί το γρηγορότερο δυνατό.

CY-13 Πέγεια

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-13 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1994/V19 Πέγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά τα έτη 2014 και 2017 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή.

H6133-3388 Πέγεια (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

PB043 Πέγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-14 Ανδρολίκου

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-14 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται ως **καλή** παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT (Πίνακας 17) των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα I).

Σταθμός παρακολούθησης:

1982/045 Νέο Χωριό Πάφου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1994/053 Προδρόμι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική του περιοχή.

2003/016 Ανδρολίκου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-15A. Χρυσοχού – Γιαλιά

Με την αναθεώρηση¹ των ΣΥΥ της Κύπρου το 2014 το ΣΥΥ CY-15 διαχωρίστηκε σε 2 Συστήματα Υπόγειου Ύδατος, το ΣΥΥ CY-15A και το ΣΥΥ CY-15B. Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-15 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα I).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1980/039 Χόλη (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2016 δεν λήφθηκε δείγμα λόγω τεχνικών προβλημάτων.

1965/140 Αργάκα (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15A. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

H6364-0192 Γιαλιά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά τα έτη 2014 και 2016 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή και των νιτρικών ιόντων, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στην περιοχή (Παράρτημα II).

CY-15B. Κοίτης Χρυσοχούς

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-15B κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται **καλή** παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου η οποία πρέπει να διερευνηθεί. Λόγω επηρεασμού από τη γεωλογία του γειτονικού ΣΥΥ CY-12 Λετύμβου – Γιόλου το νερό του ΣΥΥ CY-15B δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς και ως επακόλουθο οι AAT των θεικών ιόντων, των χλωριούχων ιόντων και της αγωγιμότητας καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK (Παράρτημα I).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1997/030 Πόλις Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1975/074 Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15B. Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου. Η υπέρβαση αυτή πρέπει να διερευνηθεί.

1977/057 Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-16. Πύργος

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-16 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα I).

Σταθμός παρακολούθησης:

1966/077 Πάνω Πύργος (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1972/039 Πηγένια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1980/065 Κάτω Πύργος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Κατά τα έτη 2015, 2017, και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Εισηγήση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Η χημική κατάσταση κατά τα έτη 2014 και 2016 που λήφθηκαν δείγματα παρουσιάζεται καλή.

CY-17. Μεσαορία

Η χημική κατάσταση ΣΥΥ CY-17 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται **καλή** παρόλο που παρατηρούνται τοπικές υπερβάσεις των ΑΑΤ (Πίνακας 21) των χλωριούχων ιόντων και των θεικών ιόντων λόγω τοπικής αυξημένης άντλησης, καθώς και του αμμωνίου λόγω παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, τοπικά. Για πληρέστερη κάλυψη του εν λόγω ΣΥΥ το ΤΑΥ έχει ήδη αρχίσει σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου επιπρόσθετου σταθμού παρακολούθησης για ένταξη του στο δίκτυο παρακολούθησης του ΣΥΥ στην περιοχή μεταξύ των κοινοτήτων Αγίου Σωζόμενου και Ποταμιάς. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1962/006 Ορούντα: Κατά το έτος 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Εισηγήση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2017 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων (Παράρτημα ΙΙ) στην περιοχή.

1965/145 Νήσου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά το έτος 2018 λόγω απουσίας νερού δεν λήφθηκαν δείγματα.

1979/078 Κοτσιάτης: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι τα δείγματα του έτους 2014 όπως και τα δείγματα του Φθινοπώρου, δηλαδή στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου, των ετών 2016, 2017 και 2018, δεν λήφθηκαν λόγω απουσίας νερού. Εισηγήση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.

- 1981/017 Παλαιομέτοχο:** Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης (Παράρτημα ΙΙ). Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2016 και 2017 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου λόγω παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στην περιοχή.
- 1981/045 Ψιμολόφου:** Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων και των θεικών ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης στην περιοχή. Επίσης για τον ίδιο λόγο κατά το έτος 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ της ηλεκτρικής αγωγιμότητας.
- 1982/043 Ακάκι** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1984/120 Τσέρι:** Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου (Παράρτημα ΙΙ) με **ανοδική τάση**. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αμμωνίου, την απόδωσε στην παρουσία απορροφητικών λάκκων οικιακών λυμάτων στην γειτονική περιοχή του σταθμού. Εισήγηση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.
- 2004/016 Κοκκινοτριμιθιά** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015, 2017 και 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αμμωνίου, την απόδωσε σε παράνομες επιφανειακές απορρίψεις υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στην γειτονική περιοχή του σταθμού. Επίσης κατά το έτος 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης στην περιοχή.
- H1360-0020 Ακάκι** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-18. Λεύκαρα – Πάγα

Η χημική κατάσταση ΣΥΥ CY-18 κατά την πενταετία 2014-18 υποβαθμίζεται σε **κακή** με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, ως αποτέλεσμα έντονης άντλησης και το αρσενικό και τα αμμωνιακά ιόντα να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ τους (Πίνακας 22). Οι λόγοι υπέρβασης των ΑΑΤ των αμμωνιακών ιόντων και του αρσενικού πρέπει να διερευνηθούν. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη έκθεση², για πληρέστερη κάλυψη του εν λόγω ΣΥΥ πρέπει να προστεθεί ακόμα ένας σταθμός στην περιοχή του Αγίου Γεώργιου του Αλαμάνου της κοινότητας Πεντακώμου. Δυστυχώς το πρόβλημα έλλειψης προσωπικού στο ΤΑΥ συνεχίζεται και για αυτό το λόγο η έρευνα για εντοπισμό επιπρόσθετου σταθμού παρακολούθησης δεν έγινε κατορθωτή. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς

σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα Ι).

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1989/049 Αραδίππου** (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2017 προς αντικατάσταση του σταθμού 1964/046 Αραδίππου που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά τη διετία 2017-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους λόγω υπεράντλησης.
- 1983/024 Σιλίκου** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1983/079 Καλό Χωριό Λάρνακας** (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με το αρσενικό να υπερβαίνει την ΑΑΤ του. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αρσενικού, δεν μπόρεσε να την συνδέσει με κάποια επιφανειακή πηγή ρύπανσης. Το ΤΠ θα συνεχίσει τη διερεύνηση για επιφανειακή πηγή ρύπανσης ή/και για το ενδεχόμενο φυσικής γεωλογικής προέλευσης του αρσενικού ή ιστορικής ρύπανσης. Επίσης κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των χλωριούχων ιόντων λόγω έντονης άντλησης στην περιοχή.
- 1989/054 Κελλιά** (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, λόγω έντονης τοπικής άντλησης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ (Παράρτημα ΙΙ).
- 1990/086 Ανώγυρα** (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με το αμμώνιο να υπερβαίνει την ΑΑΤ του. Η υπέρβαση αυτή χρίζει διερεύνησης.
- 2008/033 Τσάδα:** Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2017 μετά από εισήγηση του ΤΓΕ προς αντικατάσταση του σταθμού 2001/V02 Στρουμπί που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά τη διετία 2017-18 παρουσιάζεται καλή.
- 2009/031 Χοιροκοιτία:** Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων (Παράρτημα ΙΙ). Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη έκθεση², η συνεχής τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών πιθανόν να οφείλεται στη γειτνίαση του εν λόγω σταθμού με τον γυψούχο ΣΥΥ CY-5 Μαρώνι. Εισήγηση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό

παρακολούθησης. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού προς αντικατάσταση του.

s1-2-5-72 Τροζένα Γεροβάσα (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

CY-19. Τρόδος

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-19 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται **καλή**. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη έκθεση², για πληρέστερη κάλυψη του εν λόγω ΣΥΥ πρέπει να προστεθεί ακόμα ένας σταθμός στην περιοχή μεταξύ των κοινοτήτων Μαθιάτη και Λυθροδόνα. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου επιπρόσθετου σταθμού παρακολούθησης. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι ΑΑΤ των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (Παράρτημα I).

Σταθμοί παρακολούθησης:

1979/081 Παλαιχώρι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1984/019 Πύργος Λεμεσού (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Η χημική κατάσταση κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται καλή.

1984/131 Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1987/162 Καπέδες: Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Η χημική κατάσταση κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται καλή.

1988/089 Χανδριά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1990/023 Μελίνη (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1991/040 Τεμβριά (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1992/056 Κάμπος: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

1996/035 Μουλικούρι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

- 1996/094 Άγιος Ιωάννης** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1997/033 Κάτω Αμίαντος** (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 2009/V01 Πυργά:** Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2018 μετά από εισήγηση του ΤΓΕ προς αντικατάσταση του σταθμού 2008/034 Πυργά που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά το έτος 2018 παρουσιάζεται καλή.
- 2000/082 Καλό Χωριό Λεμεσού** (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων πιθανόν λόγω επηρεασμού από τη γεωλογία. Εισήγηση μας είναι όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού παρακολούθησης προς αντικατάσταση του.
- s1-4-1-40 Απιδιές** (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- s3-2-1-15 Χρυσόβρυση** (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Βιβλιογραφία

1. Έκθεση Επανεξέτασης, Αναθεώρησης και Επαναχαρακτηρισμού των Συστημάτων Υπόγειου Ύδατος της Κύπρου για την Εφαρμογή του Άρθρου 5 της Οδηγίας-Πλαίσιο περί Υδάτων, 2000/60/ΕΚ (2^η Έκδοση), Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Λευκωσία 2015.
2. Έκθεση αξιολόγησης της Χημικής Κατάστασης των Υπόγειων Υδάτων της Κύπρου για το 2017, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Λευκωσία 2019.
3. Έκθεση αξιολόγησης της Ποσοτικής Κατάστασης των Υπόγειων Υδάτων της Κύπρου για το 2016, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Λευκωσία 2019.
4. Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων.
5. 2ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου για την Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Περίοδος 2016-2021)-Τελική Έκθεση 2016 - Κοινοπραξία ΛΔΚ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε. και ECOS ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Α.Ε.
6. Οδηγία 2006/118/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από την ρύπανση και την υποβάθμιση.

Παράρτημα Ι

ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΤΙΜΕΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΡΥΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΧΗΜΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ \ ΣΥΥ	CY-1	CY-3A *	CY-3B *	CY-4	CY-5	CY-6	CY-7	CY-8	CY-9	CY-10	CY-11A *	CY-11B *	CY-12	CY-13	CY-14	CY-15A *	CY-15B *	CY-16	CY-17	CY-18	CY-19	CY-20		
Αρσενικό, As (μg/l)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-	
Κάδμιο, Cd (μg/l)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	-
Μόλυβδος, Pb (μg/l)	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-
Υδράργυρος, Hg (μg/l)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-
Αμμώνιο, NH ₄ ⁺ (mg/l)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-
Νιτρικά ιόντα, NO ₃ ⁻ (mg/l)	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	-
Χλωριούχα ιόντα, Cl ⁻ (mg/l)	400	250	400	400	400	250	250	300	250	250	250	250	250	250	250	250	300	250	250	250	250	250	250	-
Θειικά ιόντα, SO ₄ ²⁻ (mg/l)	400	250	400	400	3000	250	250	300	250	250	250	1200	3000	250	250	250	1200	250	250	250	250	250	250	-
Ηλεκτρική αγωγιμότητα, EC (EC_lab) (μS/cm)	2500	2500	2500	2500	5000	2500	2500	3000	2500	2500	2500	3000	5000	2500	2500	2500	3000	2500	2500	2500	2500	2500	2500	-
Τριχλωροαιθυλένιο (μg/l)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	-
Τετραχλωροαιθυλένιο (μg/l)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-
Φυτοφάρμακα (συνολικά) (μg/l)	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-

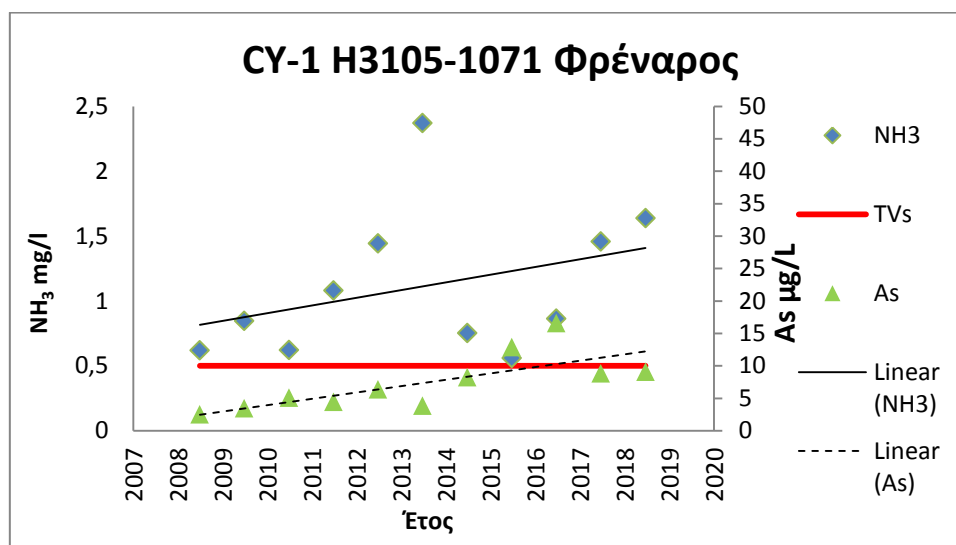
*Οι ΑΑΤ όπως καθορίστηκαν στα πρακτικά, ημερομηνίας επιστολής 2/5/2018, της 12ης συνεδρίας της επιτροπής για υλοποίηση των υποχρεώσεων του κράτους σε σχέση με τα άρθρα 3, 4, και 5 της Οδηγίας 2006/118/ΕΚ σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση.

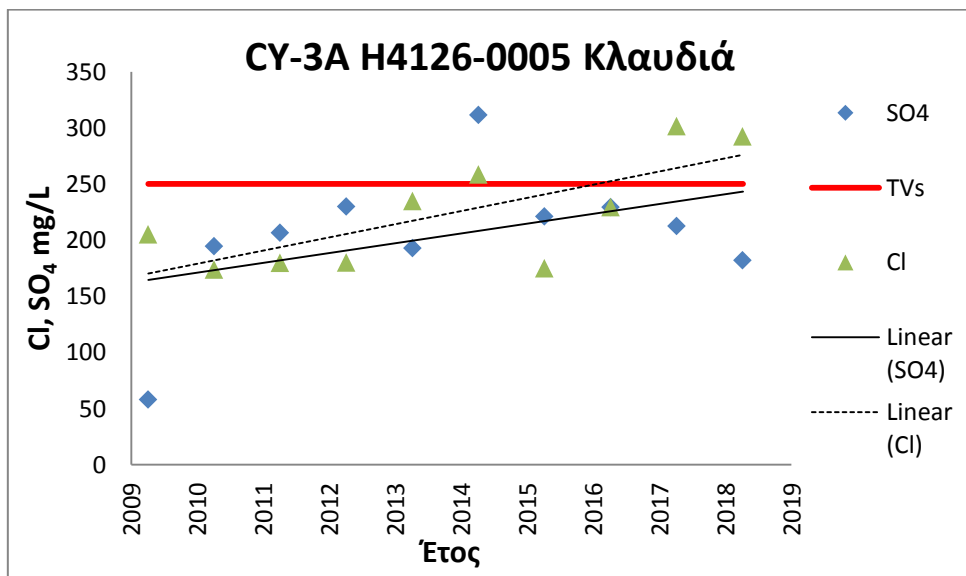
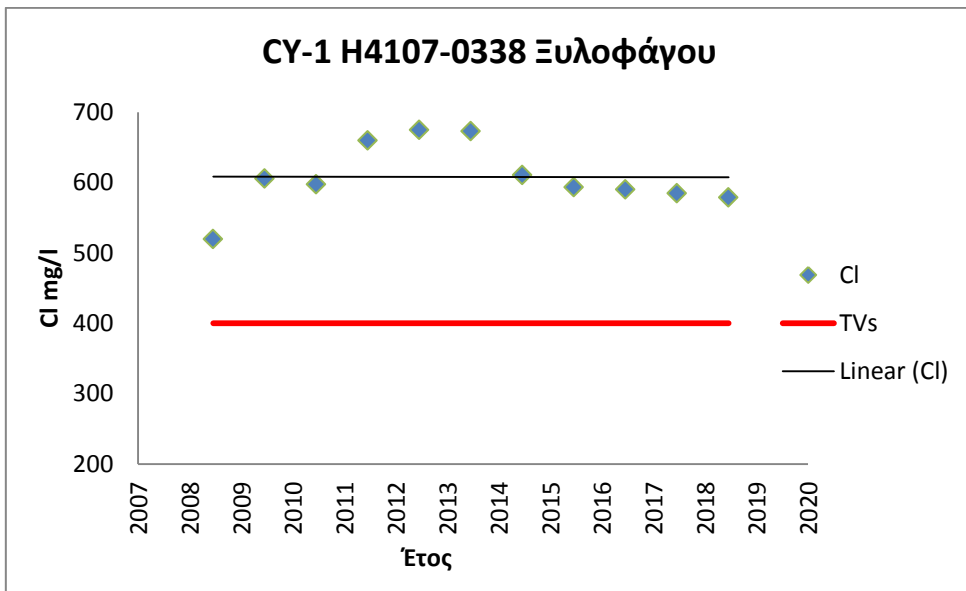
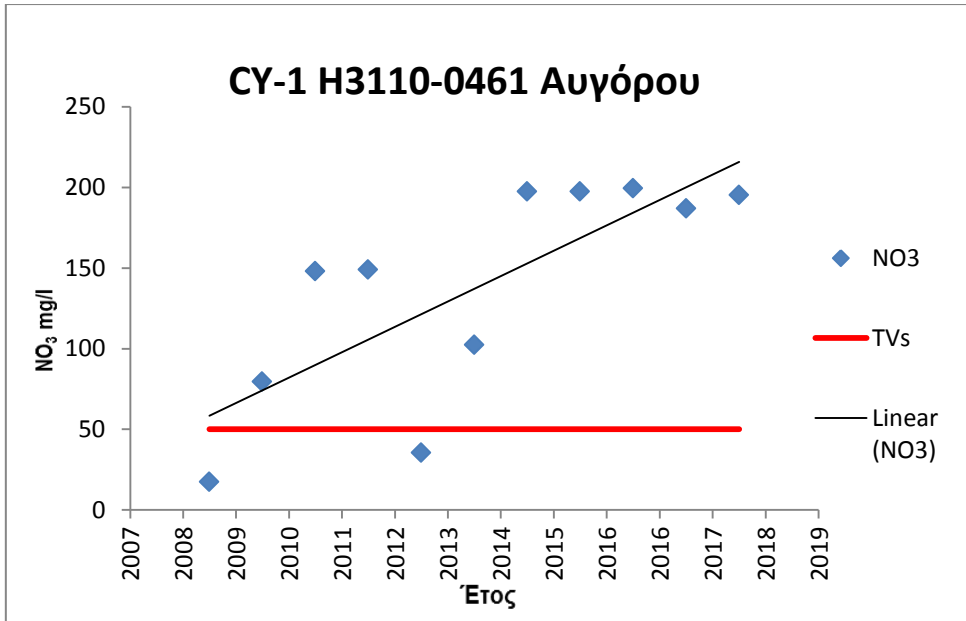
Παράρτημα II

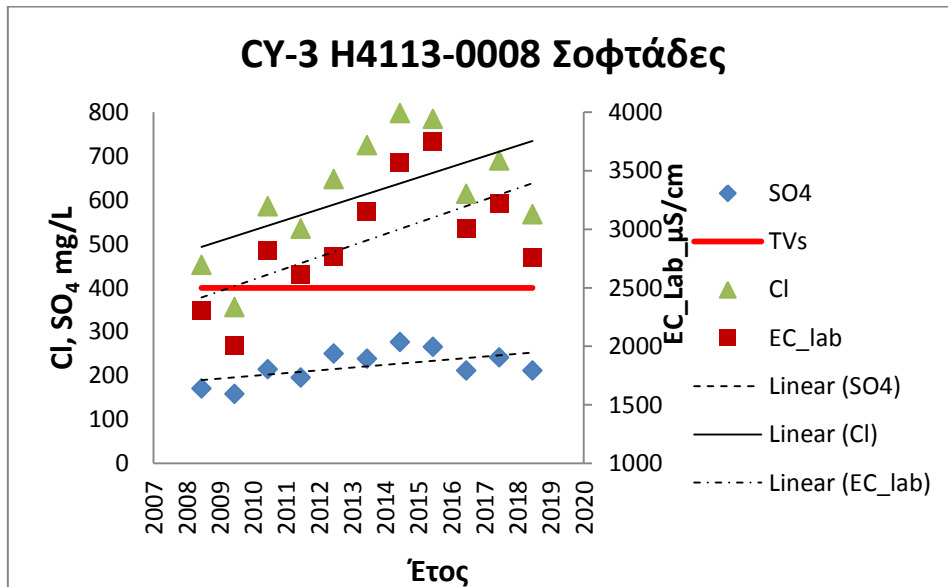
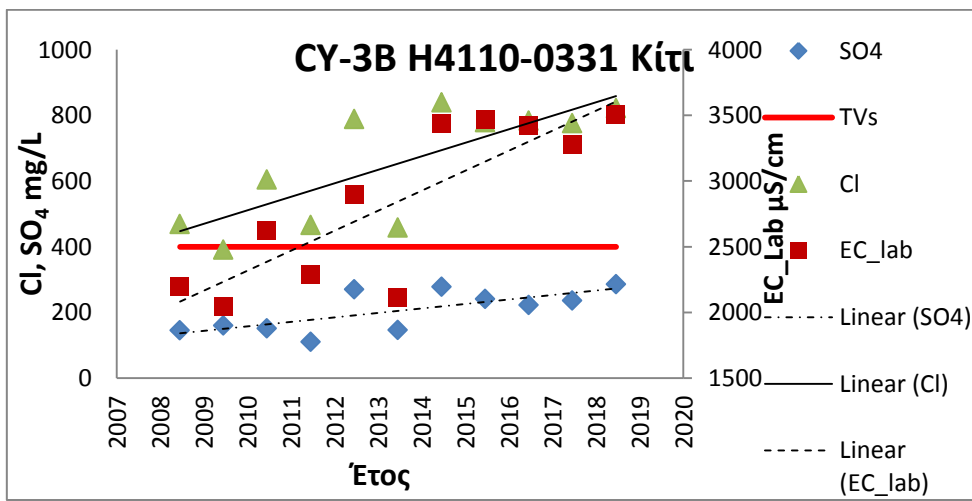
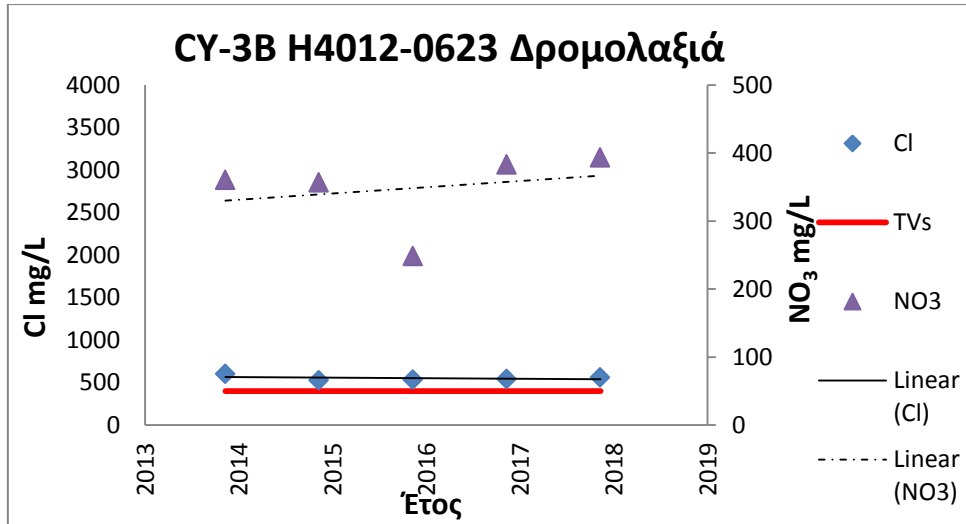
Γραφικές παραστάσεις χρονοσειρών χημικών ρύπων ή δεικτών τους, τάσεων τους σε γραμμική συσχέτιση (Linear Trendline) και απεικόνισης των Ανώτερων Αποδεκτών Τιμών (AAT) τους.

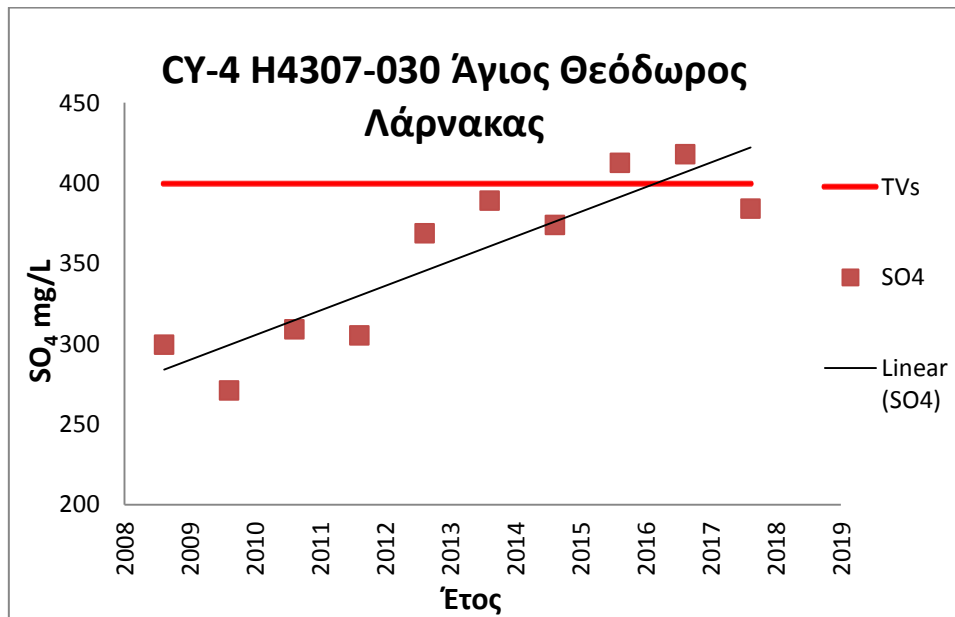
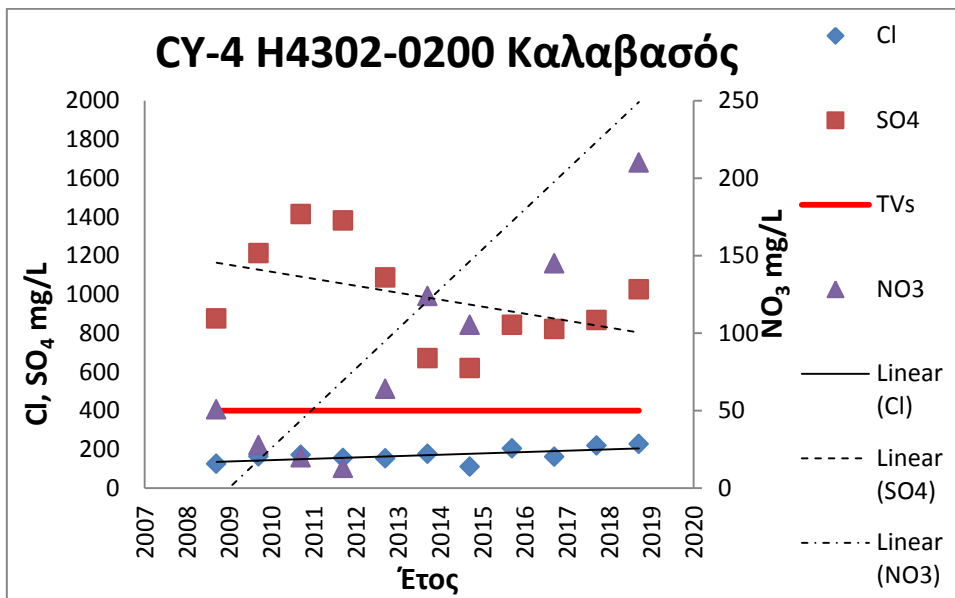
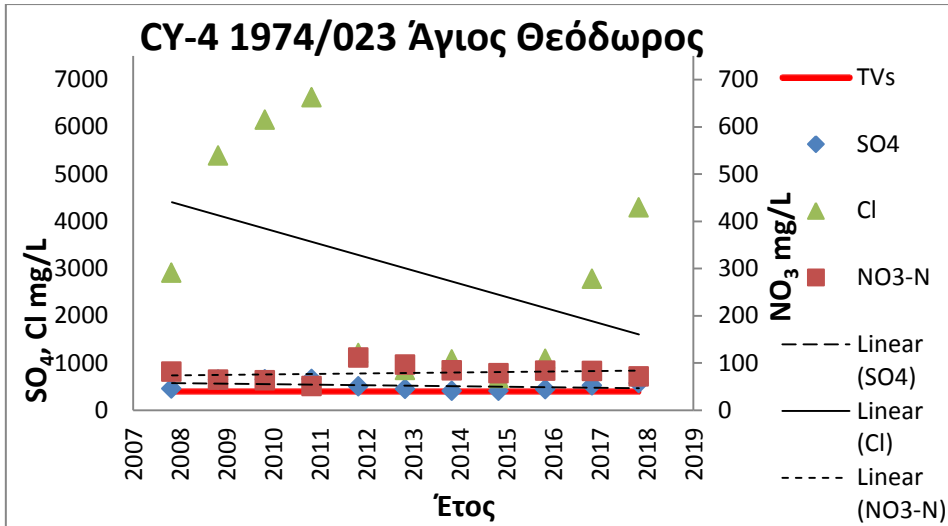
Γενικό Υπόμνημα:

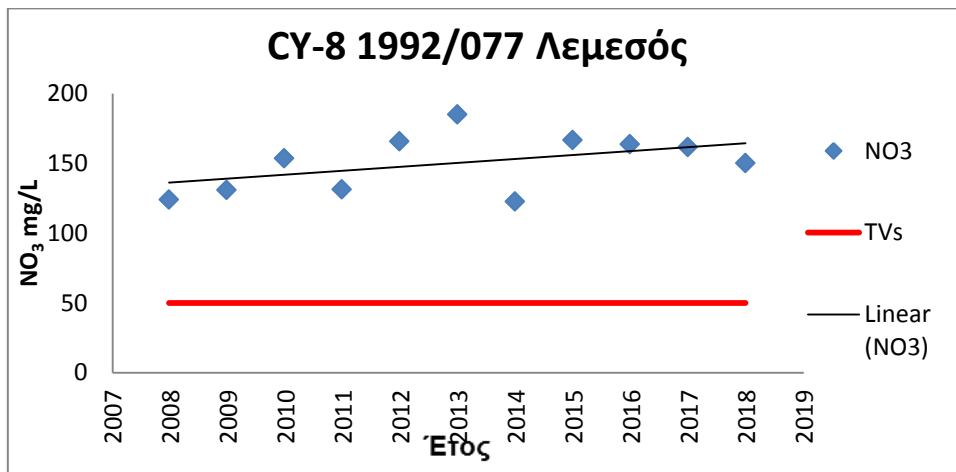
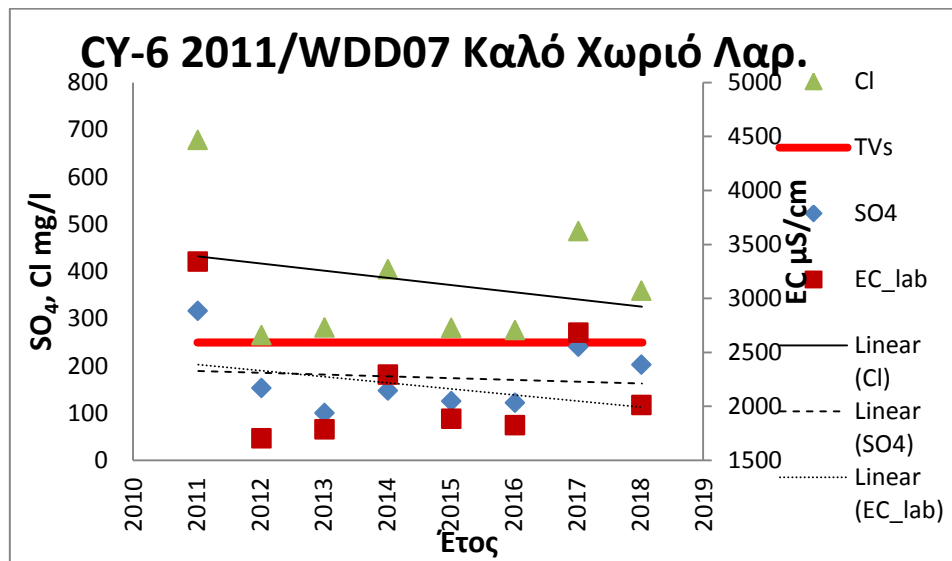
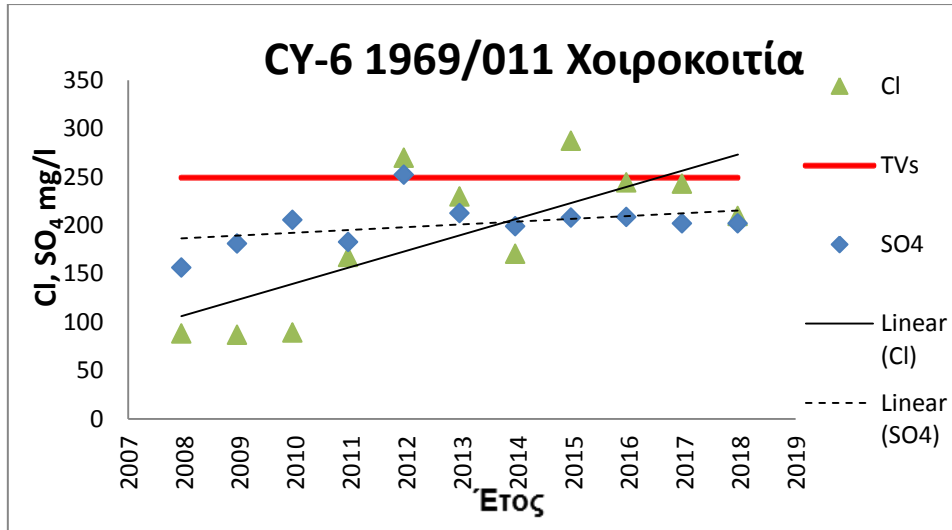
Όνομασία	Σύμβολο
Αμμόνιο	NH_4^+ ή NH_4
Αρσενικό	As
Νιτρικά ιόντα	NO_3^- ή NO_3
Χλωριούχα ιόντα	Cl^-
Θειικά ιόντα	SO_4^{2-} ή SO_4
Ηλεκτρική αγωγιμότητα	EC ή EC_lab
Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (AAT)	TVs (Threshold values)
γραμμική συσχέτιση	Linear (Linear Trendline)

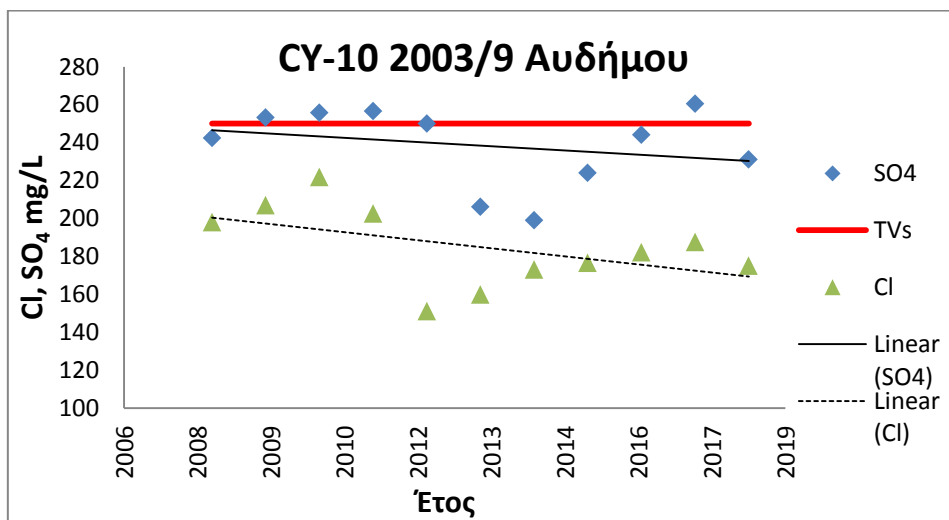
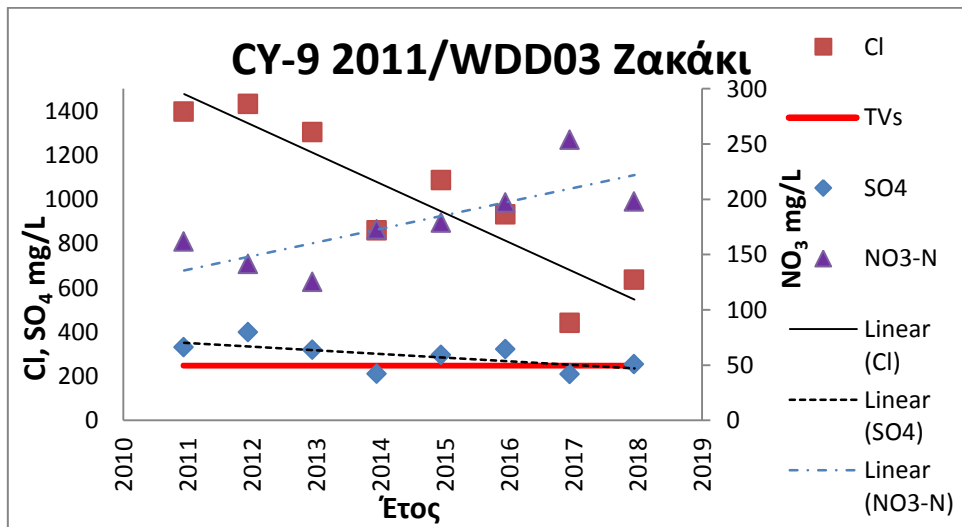
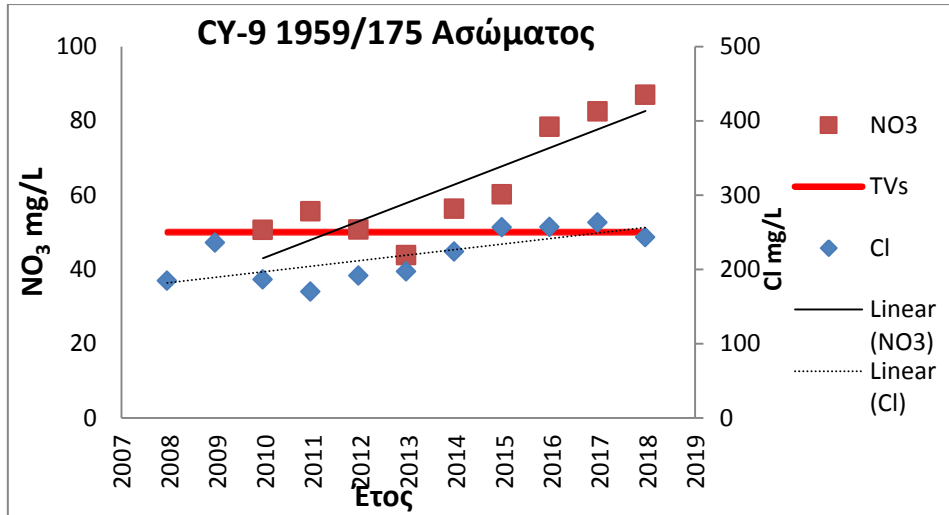

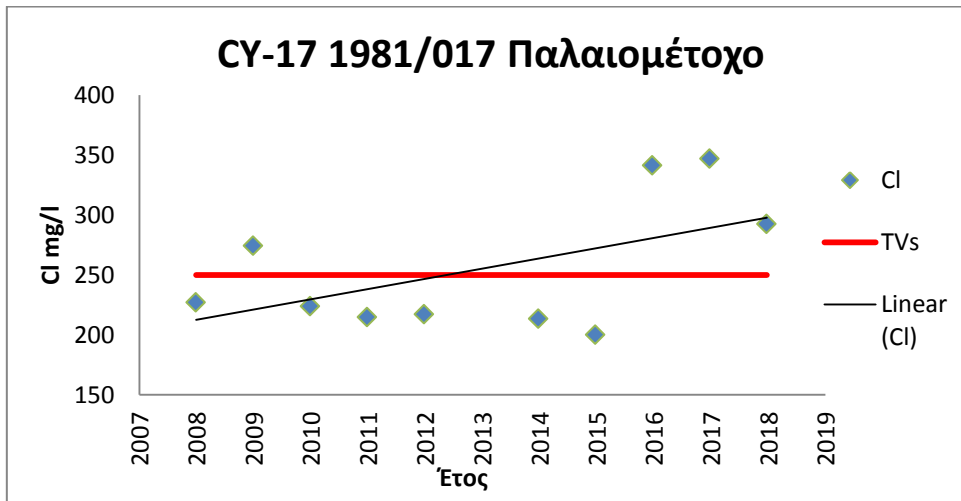
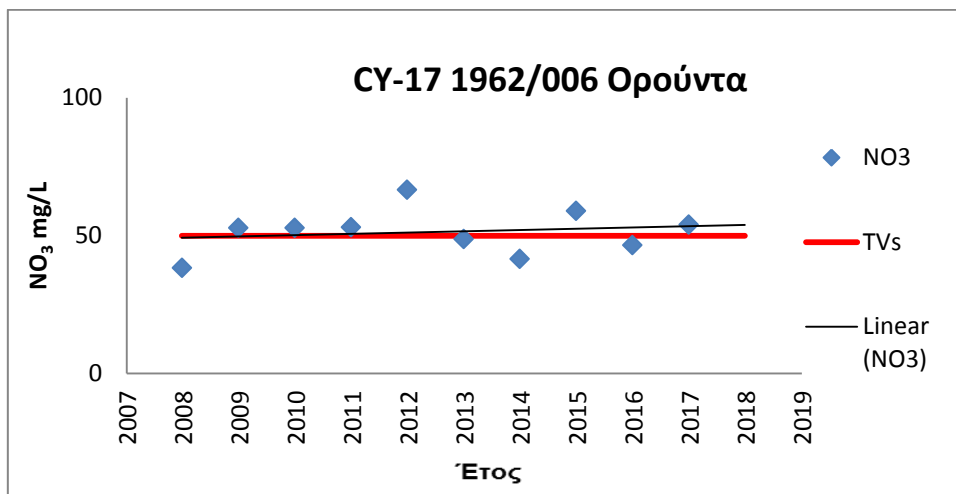
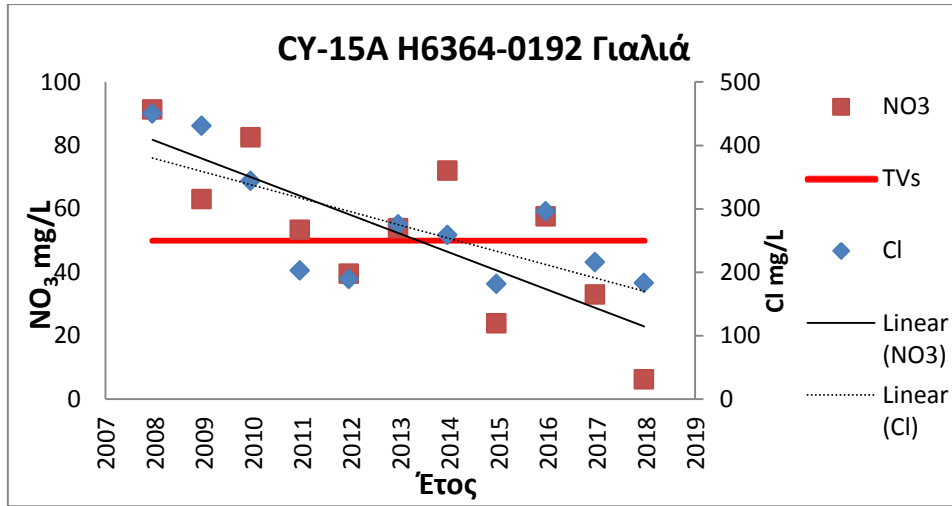

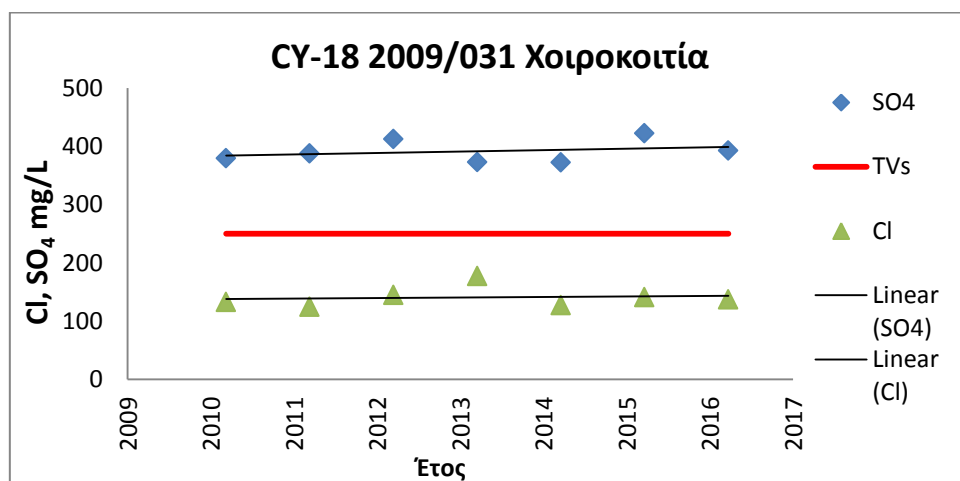
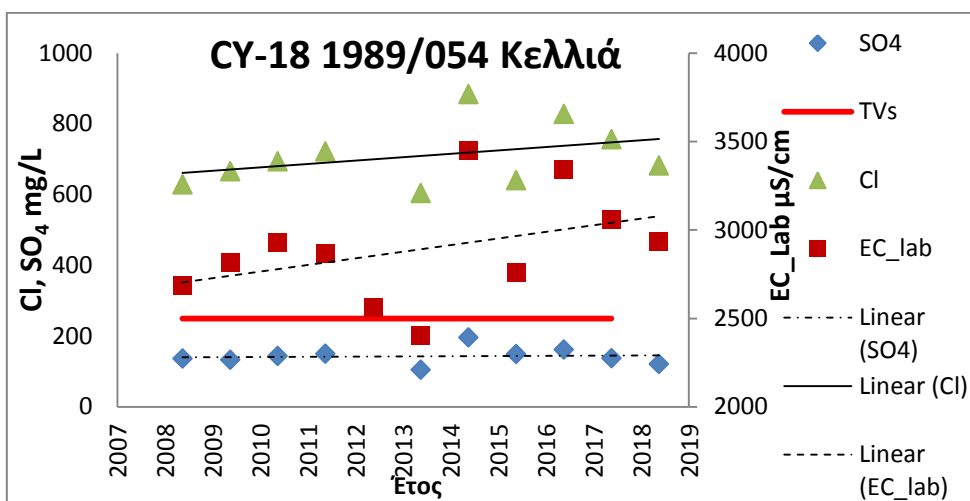
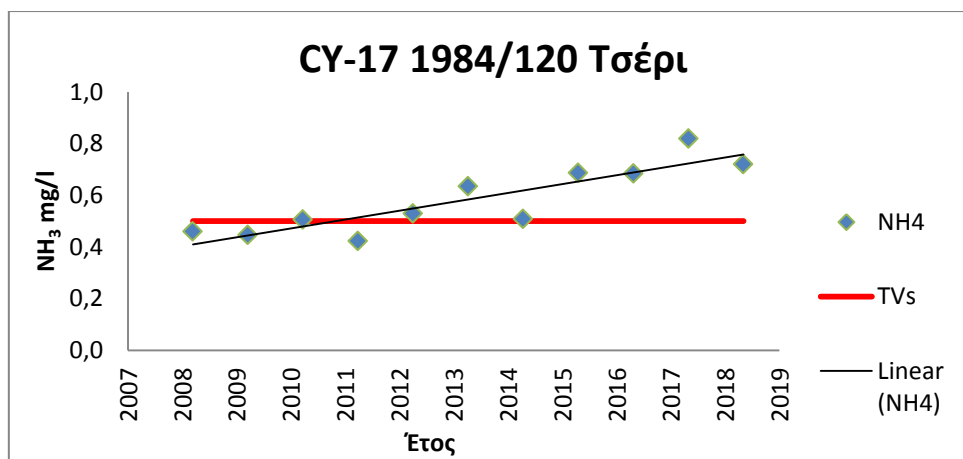

Παράρτημα III

Συνοπτικός πίνακας των σταθμών παρακολούθησης της χημικής κατάστασης των ΣΥΥ της Κύπρου

A/A	Σύστημα Υπόγειου Ύδατος	Ονομασία Σταθμού	Τοποθεσία	Γεωγραφικό μήκος WGS84	Γεωγραφικό πλάτος WGS84	Υδρολ. Αριθμός	Χημική Κατάσταση κατά τα έτη 2014-18	Υπερβάσεις
1	CY_1	H3105-1071	Φρέναρος	582472	3876646	1071	B	NH ₄ ⁺
2	CY_1	H3110-0461	Αυγόρου	576312	3877261	461	B	NO ₃ ⁻
3	CY_1	H4107-0338	Ξυλοφάγου	578027	3871651	338	B	Cl ⁻ , EC, NO ₃ ⁻
4	CY_1	2005/070	Λιοπέτρι	581785	3873540	-	B	SO ₄ ⁼
5	CY_3A	H4126-0005	Κλαυδιά	548947	3860996	5	B	Cl ⁻
6	CY_3A	1966/018	Τερσεφάνου	550730	3859270	38	G	
7	CY_3A	1957/076	Καλό Χωριό Λάρνακας	547887	3863446	93	G	
8	CY_3B	H4110-0331	Κίτι	553377	3856211	331	B	Cl ⁻ , EC, NO ₃ ⁻
9	CY_3B	H4113-0008	Σοφτάδες	551007	3854701	8	B	Cl ⁻ , EC, NO ₃ ⁻
10	CY_3B	H4012-0623	Δρομολαξιά	553932	3859421	623	B	Cl ⁻ , EC, NO ₃ ⁻
11	CY_4	1974/023	Άγιος Θεόδωρος	537532	3846281	271	B	Cl ⁻ , EC, SO ₄ ⁼ , NO ₃ ⁻
12	CY_4	H4307-030	Άγιος Θεόδωρος	535810	3848900	30	B	NO ₃ ⁻
13	CY_4	H4302-0200	Καλαβασός	528191	3845199	200	B	EC, SO ₄ ⁼ , NO ₃ ⁻
14	CY_5	1972/048	Τόχνη	530217	3845121	216	G	
15	CY_5	1999/018	Μαρώνι	532682	3844321	220	G	
16	CY_5	2010/WDD02	Ψεματισμένος	531302	3846752	112	G	
17	CY_6	1983/080	Σκαρίνου	530602	3852771	22	G	
18	CY_6	1969/011	Χοιροκοιτία	530792	3851311	53	G	
19	CY_6	2011/WDD07	Καλό Χωριό Λάρ.	546634	3865365	-	B	Cl ⁻
20	CY_7	1975/047	Γερμασόγεια	508220	3840261	861	G	
21	CY_7	1981/099	Γερμασόγεια	507997	3842056	993	G	
22	CY_7	1985/049	Γερμασόγεια	508087	3842561	1099	G	
23	CY_8	2011/WDD04	Λινόπετρα	505428	3839034	-	B	NO ₃ ⁻
24	CY_8	1992/077	Λεμεσός	504102	3838121	1679	B	NO ₃ ⁻
25	CY_8	1983/044	Λεμεσός	501662	3837311	1593	B	NO ₃ ⁻
26	CY_9	1937/003	Ακρωτήρι	494900	3833370	780	B	NO ₃ ⁻
27	CY_9	1959/175	Ασώματος	495433	3832461	752	B	NO ₃ ⁻
28	CY_9	1983/185	Επισκοπή	491325	3835310	1568	G	
29	CY_9	1958/120	Τραχώνι	497184	3834240	686	B	NO ₃ ⁻
30	CY_9	1972/014	Κολόσσι	493605	3835651	1351	G	
31	CY_9	2011/WDD03	Ζακάκι	499634	3834757	-	B	Cl ⁻ , EC, SO ₄ ⁼ , NO ₃ ⁻
32	CY_9	1996/022	Ακρωτήρι	492100	3833508	1684	B	Cl ⁻ , EC, SO ₄ ⁼
33	CY_10	1969/001	Παραμάλι	481208	3836401	125	G	
34	CY_10	H5221-0322	Παραμάλι	481182	3836929	322	G	
35	CY_10	2003/9	Αυδήμου	478342	3835614	384	G	

A/A	Σύστημα Υπόγειου Ύδατος	Ονομασία Σταθμού	Τοποθεσία	Γεωγραφικό μήκος WGS84	Γεωγραφικό πλάτος WGS84	Υδρολογικός Αριθμός	Χημική Κατάσταση κατά τα έτη 2014-18	Υπερβάσεις
36	CY_11A	Pb006A	Κούκλια	458845	3841200	2653	G	
37	CY_11A	1976/026	Σουσκίου	464156	3844798	3059	G	
38	CY_11A	1989/269	Φοίνικας	461335	3846415	3592	G	
39	CY_11A	H6027-1560*	Κισσόνεργα	445375	3854016	1560	B	NO ₃ ⁻
40	CY_11B	1974/056	Αχέλεια	451400	3843740	2978	G	
41	CY_11B	1975/020	Αγία Βαρβάρα Π.	453595	3844980	2954	G	(PO ₄ ³⁻)
42	CY_11B	1973/037	Επισκοπή Πάφου	456972	3850341	3436	G	
43	CY_12	2013/008	Γιόλου	452092	3863824	1765	G	
44	CY_12	2011/WDD05	Λετύμπου	455722	3857034	-	B	NO ₃ ⁻
45	CY_12	PB061	Χούλου	458670	3856720	3440	G	
46	CY_13	1994/V19	Πέγεια	440817	3861353	3866	G	Cl ⁻
47	CY_13	H6133-3388	Πέγεια	439829	3861535	3388	G	
48	CY_13	PB043	Πέγεια	439026	3862151	2622	G	
49	CY_14	1982/045	Νέο Χωριό Πάφου	443642	3876901	910	G	
50	CY_14	1994/053	Προδρόμι	446192	3875681	1251	B	Cl ⁻
51	CY_14	2003/016	Ανδρολίκου	445025	3875620	1647	G	
52	CY_15A	H6364-0192	Γιαλιά	454442	3883976	192	G	
53	CY_15A	1980/039	Χολή	449982	3871341	833	G	
54	CY_15A	1965/140	Αργάκα	451932	3880221	491	G	
55	CY_15B	1997/030	Πόλις Χρυσοχού	447682	3876121	-	G	
56	CY_15B	1975/074	Πόλις Χρυσοχού	448072	3875171	675	B	NH ₄ ⁺
57	CY_15B	1977/057	Χρυσοχού	448452	3873451	673	G	
58	CY_16	1966/077	Πάνω Πύργος	471830	3892750	-	G	
59	CY_16	1972/039	Πηγιένια	470315	3892425	-	G	
60	CY_16	1980/065	Κάτω Πύργος	470675	3893031	-	G	
61	CY_17	2004/016	Κοκκινοτριμιθιά	516060	3891605	-	G	
62	CY_17	1965/145	Νήσου	534717	3875196	21	G	
63	CY_17	1979/078	Κοτσιάτης	531585	3874010	20	G	
64	CY_17	1982/043	Ακάκι	514092	3890651	188	G	
65	CY_17	H1360-0020	Ακάκι	511795	3888800	20	G	
66	CY_17	1962/006	Ορούντα	508245	3885450	10	G	
67	CY_17	1981/045	Ψιμολόφου	524008	3880874	169	B	Cl ⁻ , SO ₄ ⁼
68	CY_17	1984/120	Τσέρι	529747	3882736	306	B	NH ₄ ⁺
69	CY_17	1981/017	Παλαιομέτοχο	516862	3885871	-	B	Cl ⁻
70	CY_18	1989/049*	Αραδίππου	549292	3868651	449	B	Cl ⁻
71	CY_18	1983/079	Καλό Χωριό Λάρ.	548645	3866870	21	B	As
72	CY_18	1989/054	Κελλιά	556312	3872061	2	B	Cl ⁻ , EC
73	CY_18	2008/033*	Τσάδα	452570	3857860	-	G	
74	CY_18	1983/024	Σιλίκου	489552	3855801	-	G	
75	CY_18	s1-2-5-72	Τρόζενα Γεροβάσα	476900	3852280	-	G	
76	CY_18	1990/086	Ανώγυρα	476282	3843931	-	B	NH ₄ ⁺

A/A	Σύστημα Υπόγειου Ύδατος	Ονομασία Σταθμού	Τοποθεσία	Γεωγραφικό μήκος WGS84	Γεωγραφικό πλάτος WGS84	Υδρολογικός Αριθμός	Χημική Κατάσταση 2017	Υπερβάσεις
77	CY_18	2009/031	Χοιροκοιτία	530570	3851300	-	B	
78	CY_19	1990/023	Μελίνη	514108	3858485	2	G	
79	CY_19	1984/019	Πύργος Λεμεσού	516242	3845641	-	G	
80	CY_19	1987/162	Καπέδες	523492	3871311	120	G	
81	CY_19	1992/056	Κάμπος	475537	3876806	-	G	
82	CY_19	2009/V01	Πυργά	538650	3861895	-	G	
83	CY_19	s3-2-1-15	Χρυσόβρυση	487272	3869620	15	G	
84	CY_19	1991/040	Τεμβριά	489712	3876316	-	G	
85	CY_19	1988/089	Χανδριά	499977	3866226	-	G	
86	CY_19	1996/035	Μυλικούρι	477362	3868121	-	G	
87	CY_19	1997/033	Αμίαντος	494017	3862771	-	G	
88	CY_19	1979/081	Παλαιχώρι	507977	3865116	-	G	
89	CY_19	1984/131	Αγία Μαρίνα Ξυλ.	503338	3878299	-	G	
90	CY_19	1996/094	Άγιος Ιωάννης	502647	3862256	-	G	
91	CY_19	2000/082	Καλό Χωριό Λεμεσού	504782	3856756	-	B	(SO ₄ ⁻)
92	CY_19	s1-4-1-40	Απιδιές	469490	3872800	40	G	

*Σταθμοί που προστέθηκαν στα δίκτυα παρακολούθησης κατά την πενταετία 2014-18 για αντικατάσταση προβληματικών σταθμών παρακολούθησης.

Κατάσταση:	Καλή	Good
	Κακή	Bad
	Άγνωστη	Unknown